

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Tettrekész Magyar Rendőrség Szakszervezete (ügyintéző: ... jogtanácsos;) által képviselt felperesnek a dr. Galbavy Magdolna ügyvéd által képviselt alperes ellen megbízási díj megfizetése iránt a Pécsi Munkaügyi Bíróság előtt 2.M.1144/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.20.609/2010/3. számú ítéletével jogerőseben befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.20.609/2010/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Pécsi Munkaügyi Bíróság 2.M.1144/2009/10. számú ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja, az alperes elsőfokú perköltségben való marasztalását mellőzi.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000 (Húszezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az állam javára - felhívásra - 41.000 (Negyvenegyezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A rendőr főtörzsőrmester rendfokozatú felperes hivatásos szolgálati viszonyban állt az alperessel, a P.- Rendőrkapitányság K. R. K. Alosztály állományában járőrvezetőként teljesített szolgálatot, és 2006. szeptembertől tagja volt az alperes rendőr-főkapitányság Ideiglenes Csapatszázadának (továbbiakban: csapatszolgálati század). E században teljesített szolgálatára tekintettel módosított keresetében az illetményalap 50%-ának megfelelő mértékű megbízási díj megfizetésére kérte az alperest kötelezni 2006. szeptember 18-tól 2009. július 31-ig terjedő időszakra azon hónapok tekintetében, amikor csapaterős szolgálatra volt berendelve.

A Pécsi Munkaügyi Bíróság 2.M.1144/2009/10. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek megbízási díj jogcímén 227.275 forintot és annak törvényes kamatát.

A megállapított tényállás szerint a csapatszolgálati századokat 1998-ban állították fel az országos rendőrfőkapitánynak a Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapaterős Szolgálati Szabályzata kiadásáról szóló 11/1998.(VI.23.) ORFK utasítása (Csapatszolgálati Szabályzat) alapján a 4/1998.(VII.31.) ORFK együttes intézkedéssel.

A csapatszolgálati századok a megyei rendőr-főkapitányságok illetékeségi területén működő helyi rendőrkapitányságok hivatásos állománya közül önként vagy felhívásra jelentkezőkből állnak. Amennyiben a felmerült rendőri feladat a személyi állomány összevonása és kötelékbe szerzése útján - csapaterő alkalmazásával - biztosítható, a csapatszolgálati század biztosítja szükség szerint a feladat végrehajtását. A felperes így a század állandó tagjaként csak alkalmanként került behívásra, igénybevétele, illetve bevetésre: 2006. szeptemberben 6 nap, októberben 6 nap, 2007. februárban 3 nap, márciusban 3 nap, szeptember és október hónapban 3-3 nap. Ezen túl 2007. októberben 3 nap, 2009. márciusban és júliusban 1-1 nap, míg áprilisban 8 nap volt készségben, 2009. március, április, július és szeptember hónapokban továbbképzésen vett részt.

A munkaügyi bíróság ítéletének indokolása szerint a csapaterős szolgálat önálló beosztásnak nem minősül, a csapaterős tevékenységet a tagok kinevezés szerinti beosztásuk mellett, ideiglenes jelleggel külön elrendelés alapján látták el. A csapatszolgálat körébe tartozó speciális feladatok nem tartoznak a járőrszolgálat keretében végzett rendőri tevékenységhez, ezért jogi álláspontja szerint - minthogy a felperes a csapatszolgálati feladatokat többletszolgálatként az eredeti beosztásának ellátása mellett végezte - a kereset megalapozott a Hszt. 50.§ (4) bekezdése alapján az illetményalap 50%-ának megfelelő díjazás tekintetében.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.20.609/2010/3. számú ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletét - a perköltségre vonatkozó rendelkezés pontosításával - helyes indokainál fogva a Pp. 253.§ (2) bekezdése és a Pp. 254.§ (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben annak hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényben (Rtv.) és a Rendőrség Szolgálati Szabályzatában szabályozott feladatok valamennyi rendőrre kiterjednek. A csapaterő

alkalmazása esetén a főkapitányság a személyi állományt összevonja és kötelékbe szervezi, egyszemélyi parancsnoki vezetés alá helyezi, így egy sajátos taktikai szabályok alkalmazása útján biztosítja a feladat végrehajtását. A felperes a csapaterő alkalmazásával ezért egy törvényen alapuló kényszerítőeszközt használt, amely kényszerítőeszköz alkalmazásáért álláspontja szerint külön díjazás nem jár, mint ahogy nem kap megbízási díjat a rendőr a testi kényszer, a bilincs és a löfegyver használatáért sem.

Az alperes azzal is érvelt, hogy minden esetben amikor túlszolgálatban csapaterőt alkalmaztak kényszerítő eszközként, a felperes túlóra vagy készenlét címén díjazásban részesült. Minthogy nem végzett feladatkörén kívüli tevékenységet, egy elvégzett többletmunkáért két díjazásra nem lehet jogosult. Az alperes azt is hangsúlyozta, hogy a felperes nem hajtott végre kényszerintézkedéses feladatot minden egyes igazolt napon, mert voltak olyan esetek, amikor csak készenlétben várakozott. Ezen esetekben az eljáró bíróság által megállapított „megbízás” semmiképp sem értelmezhető, hiszen a felperes feladatkörébe nem tartozó tevékenységet nem végzett, mint ahogy az oktatásokon való részvétel során sem, mert az a Hszt. 68.§-a és a Szolgálati Szabályzat 113.§-a szerint is valamennyi rendőr számára kötelező. A felperes munkaköri leírásában szerepel általánosságban a közrend, közbiztonság fenntartása és védelme. A munkaköri leírás azt taxatív módon sorolja fel, hogy milyen kényszerintézkedéseket kell alkalmazniuk, mert ezt a jogszabály mondja ki.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem a következők szerint alapos.

Az Rtv. 1. § (1) bekezdése értelmében a Magyar Köztársaság Rendőrségének feladata a közbiztonság és a belső rend védelme. A 11.§ (1) bekezdése szerint pedig a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak - az e törvényben foglaltak figyelembevételével - engedelmeskedni, a közbiztonságot és a belső rendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

A csapaterő alkalmazása az Rtv. 58. §-a, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 3/1995.(III.1.) BM rendelet 67. §-a, illetve a 2008. január 1-től hatályos 62/2007.(XII.23.) IRM rendelet 73. §-a szerint nem az általános rendőri feladattól eltérő szolgálati feladat, hanem annak teljesítése során meghatározott esetben

alkalmazható kényszerítő eszköz (ugyanúgy, mint például a testi kényszer, a bilincs, a szolgálati kutya alkalmazása, útzár, a lőfegyver használat, a tömegosztatás stb.). Csapaterő alkalmazása esetén a rendőrség a személyi állomány összevonása és kötelékbe szervezése, ennek egyszemélyi parancsnoki vezetés alá helyezése, továbbá sajátos taktikai szabályok alkalmazása útján biztosítja a feladat végrehajtását. Az Rtv. 58. §-ához fűzött miniszteri indokolás szerint „a tömeggel, csoporttal szemben az egyéni fellépés hatástalan, sőt kisebb rendőri erő is tehetetlen lehet, ezért, ha a közbiztonság védelme másként nem biztosítható, a rendőrség csapaterőben lép fel. Bizonyos rendőri feladatok teljesítése csapaterő alkalmazása nélkül nem képzelhető el, így különösen a nagy területen történő helyszínbiztosítás, eltévedt gyermek felkutatása, rendezvénybiztosítás stb. A csapaterőben történő fellépés sajátos vonása, hogy a rendőr nem egyéni elhatározás, hanem a parancsnoki utasítás szerint jár el, amely meghatározza az intézkedés típusát és az alkalmazható kényszerítő eszközök körét”. A csapaterő alkalmazásának lényege tehát, hogy a rendőri állomány együttesen lép fel. Ennek sajátos szolgálati formájaként kerültek létrehozásra a csapatszolgálati századok. A csapatszolgálati feladat azoknak a rendőrség hatáskörébe tartozó bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatoknak vagy egyes eljárási cselekményeknek az összefoglaló megnevezése, amelyek a személyi állomány összevonását, kötelékbe szervezését, egyszemélyi parancsnoki vezetés alá helyezését és sajátos eljárások alkalmazását teszi szükségessé (Csapatszolgálati Szabályzat 2. pont).

Az előbbiekre figyelemmel kellett a felperes keresete folytán az eljáró bíróságoknak abban a kérdésben állást foglalni, hogy a felperes csapatszolgálati század tagjaként teljesített esetenkénti szolgálata megalapozza-e a megbízási díj iránti igényét.

A Legfelsőbb Bíróság az eljáró bíróságok által levont jogkövetkeztetéssel nem értett egyet.

A század tagjaként a felperes azt vállalta, hogy amikor szükséges az együttes rendőri erő fellépése, abban a kötelék szervezett tagjaként részt vesz, biztosítva a csapaterő, mint rendőrségi kényszerítő eszköz alkalmazásának lehetőségét. Következésképp a kényszerítő eszköz alkalmazása nem minősül beosztástól eltérő feladatnak. A Rendőrség Szolgálati Szabályzata szerint a rendőr szolgálata jogszerű teljesítésekor köteles intézkedéseinek érvényt szerezni, ennek érdekében előzetes figyelmeztetés után az arányosság elveinek figyelembevételével joga van kényszerítő eszközök alkalmazására (BM rendelet 51. § (1) bekezdés, IRM rendelet 57. § (1) bekezdés). Minthogy e kényszerítő eszköz, sajátos rendőrségi fellépési forma alkalmazásának szükségessége csak eseti jelleggel, alkalmanként merült fel, és jórészt

meghatározott, előre ismert, ezáltal tervezhető rendezvényekhez, tömegjelenléthez kapcsolódóan, minden alapot nélkülöző a folyamatos készenléti állapotra, rendelkezésre állásra vonatkozó felperesi érvelés különös tekintettel arra, hogy a felperes járőrvezetőként teljesített szolgálatot.

Megállapíthatóan tehát a felperes a század állandó, kötelékbe szervezeten szervezhető tagjaként csak esetenként, átlagban havi egy-két nap került berendelésre, illetve igénybevételre. Több olyan egymást követő hónap is volt, amikor a század tagjaként nem kellett szolgálatot teljesítenie. Az a körülmény, hogy az igénybevételekor a szolgálati beosztása teljesítése során nem rendszeresített felszerelést viselt, és a csapaterő alkalmazását illetően éves szinten átlagban 3x8 óra képzésben részesült, pótlékra jogosító feltételként, illetve beosztás szerinti feladatát meghaladó többletszolgálatként nem értékelhető.

A szolgálati viszony a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 3. § (1) bekezdése értelmében az állam és a hivatásos állomány tagja között létrejött különleges közszolgálati jogviszony. A felperesnek a szolgálatteljesítés során nemcsak a munkaköri leírás szerint, hanem a munkáltató rendelkezése alapján a beosztáshoz tartozó, de a munkaköri leírásban konkrétan nem nevesített feladatokat is végre kellett hajtania (Hszt. 3. § (2) bekezdés, Hszt. 68. § (1) bekezdés a) pont, Hszt. 69. § (1) bekezdés). A felperesnek a munkaköri leírásban foglaltakon túlmenően ezért el kellett látnia azokat a szolgálati feladatokat is, amelyeket a rendőri szervekre kötelezően alkalmazandó jogszabályok és utasítások meghatároznak.

Előbbiekből következően a perbeli esetben a Hszt. 50. §-a szerinti megbízás szabályai nem álltak fenn, mert a felperest ideiglenesen megüresedett szolgálati beosztás ellátásával, a szolgálati beosztás ellátásában tartósan akadályozott személy helyettesítésével, továbbá a hivatásos állomány tagjának szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával nem bízták meg. A csapaterő alkalmazása nem az eredeti beosztásától függetlenül, annak ellátása mellett, hanem annak részeként, a rendőrség személyi állománya szervezett összevonásának következményeként valósult meg. Járőrszolgálat ellátása során is - többek között - közrendvédelmi feladatokat kell ellátni, eltérés az, hogy ez esetben egy vagy több rendőr együttesen előre meghatározott körzetben vagy útvonalon teljesít szolgálatot.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, a munkaügyi bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

A pervesztes felperest kötelezte a Pp. 78. § (1) bekezdésének alkalmazásával az alperes együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, míg a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az együttes első, másodfokú és felülvizsgálati eljárás illetékének megfizetésére, a 73/2009.(XII.22.) IRM rendelet 7. § (1) bekezdésére is figyelemmel.

Budapest, 2011. január 19.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke, Dr. Stark Marianna s.k.
előadó bíró, Dr. Földényi Gyuláné s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő